

computerschaak

ACTIVITEIT IN RUSLAND

Na de verrassende overwinning van Deep Thought op de Deense grootmeester Bent Larsen (zie SN 89/1) denken sommige lezers misschien dat de wereldtitel nu niet ver meer buiten het bereik van computers ligt, maar dat zou nog wel eens zo'n 10 of 15 jaar kunnen tegenvallen. Zelfs het succes van Chess Challenger, die in Orlando gelijk op speelde met Deep Thought (zie SN 89/2) vormt vooralsnog geen aanleiding om aan een dergelijke doorbraak te denken. Toch is het prachtig dat ze zo sterk spelen en het is te hopen dat de ontwikkeling niet stil valt, bijvoorbeeld dat de ontwerpers van Deep Thought na het behalen van hun doctorstitel elders gaan werken. Dit laatste is in feite in Rusland gebeurd. In de jaren zestig en zeventig vervulde Rusland immers een leidende rol in de computerschaakwereld. In 1966/67 won het Moskouse ITEP programma met 3-1 een match van Stanford University en in 1974 veroverde KAISSA in Stockholm het 1e wereldkampioenschap Computerschaak.

In 1977 en 1980 was KAISSA nog wel van de partij maar kon niet meer tegen het geweld van de andere programma's op. De groep van Donskoy en Arlazarov ging zich aan het eind van de zeventiger jaren trouwens bezighouden met andere problemen dan schaken. Maar de programma's van Butenko (Siberië) en Botwinnik (Moskou) vulden de ontstane leemte niet op.

Ulan-Ede

In het onlangs (27-29 juni 1988) gehouden eerste Russische Kampioenschap ontbraken de drie hierboven genoemde program-

■ JAAP VAN DEN HERIK

ma's om uiteenlopende redenen. Het is daarbij extra jammer dat we van het optreden van Botwinnik's Pioneer-programma nog steeds verstoken blijven.

Het toernooi vond plaats in Ulan-Ude (100 km ten noorden van Mongolië) en had zes deelnemers. Het programma *Electronics-01* van V. Petrenko (Leningrad) arriveerde na de laatste ronde. Om een idee te krijgen van de speelsterkte werden drie exhibitie-partijen georganiseerd tegen de nummers 1 tot en met 3. *Electronics-01* scoorde 2½ uit 3 met een 1-ply diep zoekprogramma!

Eindstand

Het eerste computerschaakkampioenschap van de USSR is behaald door het programma Centaur van Dr. Victor Vikhrev (Moskou). Het programma speelde op een IBM-PC, is geschreven in Pascal, heeft geen openingsboek, een snelheid van 4 posities/seconde, past selectief zoeken toe en heeft ongeveer 300 partijen gespeeld. De volledige eindstand luidt: 1. Centaur 4 (uit 5); 2. Strategist-1 3½; 3. Algir 3; 4. Strategist-A 2; 5. Strategist 1½; 6. Intellect 1.

Kwaliteit

Trouwe lezers van deze rubriek zijn zo langzamerhand gewend om computerpartijen onder ogen te krijgen die het aanzien waard zijn. De partijen uit dit toernooi zijn (met onze huidige kennis van computerschaak) echter niet met droge ogen aan te zien. Hieronder volgt een partij van de kampioen tegen nummer 3 van het kampioenschap.

Algir-Centaur

Vierde ronde

1. Pf3 d5 2. e3 a6 3. Ld3 e5 4. c3 e4 5. Lxe4 dxe4 6. Da4+ Pc6 7. Dxe4+ Le6 8. 0-0 Pf6 9. Dc2 Ld6 10. c4 Lg4 11. Pc3 Lxf3 12. gxf3 Tb8 13. Pe4 Pxe4 14. Dxe4+ De7 15. Dxe7+ Kxe7 16. d4 Kf6 17. c5 Le7 18. b3 Kg6 19. a4 Tbd8 20. f4 Pa5 21. Tb1 Pc6 22. b4 Td5 23. b5 axb5 24. axb5 Pa5 25. b6 c6 26. Tb4 Thd8 27. Kh1 Kh6 28. Tg1 g6 29. La3 Lf6 30. Ta4 Pb3 31. Tb4 Pd2 32. Td1 Pe4 33. Tf1 Ta8 34. Lb2 Pd2 35. Ta1 Txa1 36. Lxa1 Kg7 37. Lc3 Pe4 38. Le1 Pxc5 39. dxc5 Td1 40. Kg2 Txe1 41. Tc4 Td1 42. e4 Td4 43. Tc2 Txe4 44. Kg3 Te1 45. Kg2 Ld4 46. Tc4 Td1 47. Tc2 Td3 48. f3 Tc3 49. Txc3 Lxc3 50. f5 gxf5 51. h4 Ld4 52. Kg3 Lxc5 53. Kf4 Kf6 54. Kg3 Lxb6 55. Kg2 Ld4 56. f4 b5 57. Kf3 c5 58. h5 c4 59. Ke2 b4 60. Kf3 b3 61. h6 Kg6 62. Kg3 c3 63. Kf3 c2 64. Kg3 C1=D 65. Kf3 b2 66. Kg3 b1=D 67. Kf3 Dd3 68. Kg2 Wit geeft het op.

Russische Computerschaakbond

Aan het einde van het toernooi werd de Russische Computerschaak Federatie opgericht (voorzitter: dr. A. Timotev). Laten we bedenken dat er bij de oprichting van de CSVN (officieus in oktober 1980) slechte enkele Nederlandse (zwakspelende) schaakprogramma's bestonden. Misschien is Rusland na de manifestatie in Ulan Ude weer wakker geschud. De computerschaakwereld zal de ontwikkelingen met belangstelling volgen.

Schakend Nederland - maart 1989

Prof. dr. H.J. van den Herik: Activiteit in Rusland